

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України “Про внесення змін до статті 210-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за порушення правил ведення військового обліку службовими особами”

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту.

Останнім часом в Україні набули розголосу випадки незаконної постановки жінок на військовий облік, які відповідно до закону не підлягають обов’язковому взяттю на такий облік. Такі випадки супроводжувалися внесенням недостовірних або неперевірених відомостей до реєстрів військового обліку, відмовами у виправленні помилок, оголошенням жінок у розшук та створенням підстав для їх безпідставного притягнення до адміністративної відповідальності.

Окремо судова практика свідчить, що така проблема не є поодиноким. За даними публікацій про судові справи, 27 лютого 2026 року Харківський окружний адміністративний суд визнав протиправними дії ТЦК та СП щодо взяття жінки на військовий облік і внесення її даних до реєстру «Оберіг», а 15 серпня 2025 року цей же суд визнав протиправними дії та бездіяльність ТЦК щодо взяття іншої жінки на військовий облік і відмови виключити її з нього. У цих випадках ішлося про осіб, які за законом не підлягали обов’язковому військовому обліку.

Наведені випадки свідчать не лише про наявність прогалин у процедурі виключення осіб із військового обліку, а й про випадки неналежного виконання службовими особами своїх обов’язків під час ведення військового обліку. Помилкове або незаконне внесення відомостей до військово-облікових реєстрів, невжиття заходів для перевірки підстав взяття особи на облік, а також неприйняття рішень щодо своєчасного виправлення таких помилок можуть мати наслідком істотне порушення прав громадян. За таких умов існує необхідність установлення прямої адміністративної відповідальності службових осіб за порушення порядку ведення військового обліку, якщо таке порушення призвело до взяття на облік осіб, які відповідно до закону не підлягають взяттю на військовий облік.

2. Мета законопроекту.

Метою законопроекту є встановлення спеціальної адміністративної відповідальності службових осіб за порушення порядку ведення військового обліку призовників, військовозобов’язаних або резервістів, якщо таке порушення призвело до взяття на військовий облік осіб, які відповідно до закону не підлягають взяттю на такий облік.

3. Загальна характеристика та основні положення законопроекту.

Законопроектом пропонується доповнити статтю 210-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення новою частиною четвертою, якою встановити, що порушення службовою особою порядку ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних або резервістів, що призвело до взяття на такий облік осіб, які відповідно до закону не підлягають взяттю на військовий облік призовників, військовозобов'язаних або резервістів, тягне за собою накладення штрафу у розмірі десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (170 тис. грн). Також законопроект містить прикінцеві положення щодо набрання ним чинності та приведення Кабінетом Міністрів України, міністерствами й іншими центральними органами виконавчої влади своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Цей законопроект є пов'язаним із проектом Закону України «Про внесення змін до статті 37 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо процедури виключення з військового обліку жінок, взятих на такий облік з порушенням законодавства України», яким пропонується встановити пряму законодавчу підставу для виключення з військового обліку жінок, взятих на такий облік з порушенням законодавства України. Зазначені законопроекти мають комплексний і взаємопов'язаний характер: один із них спрямований на поновлення прав осіб, незаконно взятих на військовий облік, а інший — на встановлення відповідальності службових осіб за допущення таких порушень.

Таким чином, законопроект спрямований на усунення ситуації, коли негативні наслідки незаконної постановки на військовий облік фактично покладаються на громадянина, тоді як службова особа, з вини або через недбалість якої допущено таке порушення, не несе спеціально визначеної законом відповідальності. Запровадження окремого складу адміністративного правопорушення має створити належний превентивний механізм і дисциплінувати практику ведення військового обліку.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Нормативно-правову основу у цій сфері становлять Кодекс України про адміністративні правопорушення, Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу», а також підзаконні нормативно-правові акти, що регулюють порядок організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту Закону не потребуватиме видатків з Державного бюджету України та місцевих бюджетів.

6. Очікувані правові та соціальні наслідки прийняття законопроекту

Прийняття законопроекту дозволить:

підвищити рівень законності та дисципліни під час ведення військового обліку;

забезпечити персональну відповідальність службових осіб за незаконні дії або бездіяльність у цій сфері;

зменшити кількість випадків незаконної постановки на військовий облік осіб, які не підлягають такому обліку;

запобігти безпідставному оголошенню громадян у розшук та притягненню їх до адміністративної відповідальності;

посилити гарантії захисту прав людини та довіру громадян до діяльності державних органів.

Прийняття цього законопроекту у комплексі із законопроектом щодо процедури виключення з військового обліку жінок, взятих на такий облік з порушенням законодавства України, сприятиме як належному поновленню порушених прав, так і запобіганню повторенню подібних випадків у майбутньому.

Народні депутати України

